

FELIN - FRANCUSKI "ŻOŁNIERZ PRZYSZŁOŚCI" W PRAKTYCE

System żołnierza przyszłości Felin jest używany w siłach zbrojnych Francji w ilości ponad 10 tysięcy egzemplarzy. Był wykorzystywany operacyjnie przez żołnierzy wyborowych jednostek Armee de Terre, którzy brali udział (lub biorą) w działaniach bojowych (stabilizacyjnych) w Afganistanie, Mali czy Republice Środkowoafrykańskiej.

Doświadczenia płynące z tych operacji wpłyną bez wątpienia nie tylko na proces szkolenia pododdziałów, ale także na opracowywanie koncepcji działań na poziomie drużyna-pluton, oraz koncepcji rozwojowych tego modułowego systemu.

Indywidualny system walki Felin składa się z elementów wyposażenia, niezbędnych do "wpięcia" żołnierzy w sieciocentryczną strukturę i tym samym zyskania nowych zdolności bojowych: zaawansowanych środków łączności, komunikacji, obserwacji, dowodzenia i pozycjonowania prowadzących do osiągnięcia wysokiego stopnia świadomości sytuacyjnej, ergonomicznej broni (karabinki FAMAS (przewidziane do wymiany), km MINIMI i wyborowy FR-F2), lekkiej osłony balistycznej korpusu i głowy itd.

Wiele z tych elementów reprezentuje wysoki poziom zaawansowania, niektóre, jak wielofunkcyjna „lornetka” JIM LR, stanowią wyposażenie wiodących krajów NATO. Wyposażenie indywidualne piechura, w tym komponent wsparcia teleinformatycznego C4I (dowodzenie, kontrola, łączność, komputery, rozpoznanie), pozwala szybko dostrzec zagrożenie, zidentyfikować cel i skutecznie go zlikwidować. Jednocześnie daje możliwość zapewnienia relatywnie wysokiego poziomu bezpieczeństwa (strzał z daleka, zza rogu/ukrycia bez konieczności wychylania się, wezwanie wsparcia etc.) i stałej łączności w ramach drużyny (komunikacja głosowa, dane transferowane automatycznie), plutonu i wyżej, co pozwala elastycznie reagować na zagrożenia.

Pierwsze systemy Felin zaczęto dostarczać w maju 2010 r. i wciąż trwa szeroko zakrojona akcja wyposażania poszczególnych jednostek. W czerwcu 2014 szacowano, że w Feliny uzbrojonych jest już 10 tys. żołnierzy (w 13 regimentach) z zaplanowanych 18 tys., w tym roku jest to już 17 regimentów.

Wiele doświadczeń zebrano zwłaszcza w Afganistanie. Pierwszą jednostką wyposażoną w system Felin i wysłaną przeciwko Talibom był 1 Pułk Piechoty, który służył operacyjnie od stycznia do czerwca 2012 r. Na zamianę skierowano do Afganistanu, w maju 2012 r., 13 Batalion Szaserów.

Batalion (określany mianem Batalionu Myśliwych/Łowców) pozostał tam w operacyjnym użyciu przez kolejne siedem miesięcy wykonując zadania rozpoznawcze (wywiadowcze), ochrony konwojów i baz.

Francuzi uważają, że amerykańscy żołnierze byli pod wrażeniem systemu Felin, do gustu przypadła im zwłaszcza wspomniana JIM LR bez której francuscy żołnierze nie wychodzą na żadną misję (wykorzystują ją także np. operatorzy z sił specjalnych i specjaliści naprowadzania sił

powietrznych). Wielofunkcyjne urządzenie Sagem JIM LR (cyfrowy, kolorowy kanał dzienny, kanał termowizyjny, dalmierz laserowy, odbiornik GPS, laserowy wskaźnik celu celu, gniazdo USB, opcja fusion - nakładane na siebie obrazy z kamery dziennej i termowizora) umożliwia wykrycie człowieka z ponad 5 km, a pojazdu z odległości niemal 10 km i ich identyfikację w odległości odpowiednio 1 i niemal 2 km.

Rozwinięcie tego dość ciężkiego sprzętu na dogodnej pozycji (w pełnym zestawie i oprzyrządowaniu na statywie-trójnogu) daje szerokie możliwości w zakresie obserwacji i identyfikacji osób oraz pojazdów (notabene **JIM LR znajduje się na wyposażeniu kompanii rozpoznawczej 17 Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej**).

W ocenie płk. Michela Maury z DGA, odpowiedzialnego za program Felin, operacyjne użycie wykazało przewagę taktyczną w takich elementach jak: utrzymywanie stałej łączności; możliwość ukrycia się na terenie kontrolowanym; dogodny pole obserwacji w otwartym terenie, np. na obszarach pustynnych (szczególnie w nocy); dobry poziom ochrony balistycznej żołnierzy (level-4); solidność i wytrzymałość elementów składowych systemu itd.

Kolejną porcję doświadczeń, tym razem z afrykańskiego lądu, przyniosło użycie systemu Felin w misjach Serval (Mali) i Sangaris (Republika Środkowoafrykańska) przez 2 Pułk Piechoty Morskiej (2 RIMA). Potwierdzono m.in. ogólną skuteczność w trakcie wymiany ognia, w tym podkreślono totalną przewagę w walce nocnej. Dużym wsparciem dla drużyny „kotów” (Felin to z języka francuskiego zwierzę z rodziny kotów) są kołowe wozy bojowe VBCI, które zapewniają kompleksowe wsparcie dla drużyny piechoty wyposażonej w Feliny. We Francji pojazdy tego typu występują jako VBCI Felinise, stosuje się także opisowe określenie FELIN-capable VBCI.

Felin VBCI 8x8 to nie tylko rozbudowane podsystemy wymiany informacji taktycznej (z własnych i zewnętrznych źródeł), ale także platforma bazowa dla desantu, przykładowo wóz wyposażony jest w gniazda ładowania akumulatorów zasilających wyposażenie elektroniczne systemu Felin, czy specjalne mocowania dla karabinów (np. dla wyborowego FR F2).

Pierwsze wozy bojowe FELIN VBCI dostarczono w 2013 r. Za modernizację wozów VBCI do standardu Felin (zarówno tych w służbie, jak i tych dopiero zamówionych) odpowiadają Nexter Systems Truck Defence i Sagem-Safran. Felin VBCI to platforma docelowa, na razie system integrowany jest jeszcze z dwoma platformami Armee de Terre - transporterem kołowym VAB (Revalorisé) oraz gąsienicowym wozem bojowym AMX-10P.

Nabyte doświadczenie będzie procentować w rozwoju systemu Felin (wersja V2) i jego integracji z wdrażanym właśnie projektem modernizacji wojsk lądowych w ramach koncepcji Skorpion. Tym samym zmodernizowany Felin - być może już z następcą FAMAS-a - będzie trzonem wyposażenia spieszonych piechurów nowych grup bojowych (taktycznych) Projektu Skorpion. Póki co przewiduje się, że system Felin - i jego zmodernizowane wersje - mogą pozostać w służbie aż do 2028 r.

Marcin Gawęda

Absolwent Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Publicysta wojskowy, pisze dla magazynów branżowych, autor serii książek wydanej przez WarBook.

